

בר יוחאי מושב טוב ישבת

נסכא דרבי אבא נקראת על שמו הגם
שלא היתה שלו

ונראה לבאר את כוונת בעל הזמר, על
פי יסוד העולה מדברי הגמרא

בכבא בתרא (לג:) שם איירי אודות נסכא

דרבי אבא, היינו חתיכה של כסף שרבו
עליה ב' בני אדם, ובאו לפני רבי אבא
והכריע את דינה של אותה הנסכא,
יעויי"ש. ולשון הגמרא שם היא 'והיינו

נסכא דרבי אבא', ויש להבין מאי טעמא

אמרו 'נסכא דרבי אבא', והלא אותה

נסכא לא היתה של רבי אבא, אלא של

אחד מבעלי הדינים, והיה צריך למימר

והיינו נסכא שדן בה רבי אבא?

ואפשר לבאר ענין זה, על פי המעשה

הידוע שאירע אצל הגאון רבי

יהושע מקוטנא זצ"ל, שפעם אחת באו

לדון לפניו ב' בעלי דינים שנחלקו על

בעלות קרקע מסויימת, ורבי יהושע יצא

לראות במה דברים אמורים, וכמובן

שב' בעלי הדין הרימו קולם זה על זה

וכל אחד זעק שהאדמה הזו שלו היא,

ולפתע הבחינו שרבי יהושע מתכופף

ומטה אזנו כלפי הקרקע ומקשיב,

ונשתתקו ותמהו על מעשיו, אמר להם

הגר"י שמעתי שכל אחד מכם זעק

שהאדמה שלו היא, על כן התכופפתי

בזמור 'בר יוחאי' נאמר 'בר יוחאי מושב

טוב ישבת יום נסת יום אשר

ברחת במערת צורים שעמדת שם קנית

הודך והדרך'. ויש להבין ענין אותה

'מערת צורים' המוזכרת בפזמון, שהיתה

מערה חשוכה שלא היה בה מאומה לא

מבחינה גשמית ולא מבחינה רוחנית,

לא מבחינה גשמית שלא היה בה אכילה

אלא אך ורק חרובים (טנא לג:), שעליהם

כתב הרמב"ם בהלכות דעות דיליה (ה,

ו) 'החרובים רעים לעולם', ולא בגד

להתכסות בו אלא רק חול שצרב וחתך

בבשרם, ללא הגנה מפני הקור הרוח

הגשם והשלג, ולא היה באותו מקום

מאומה בבחינה הרוחנית, לא ספר תורה

לקרוא בו בשני וחמישי ראשי חודשים

שבתות וימים טובים, ולא חברים

מקשיבים שאפשר ללמוד עמהם

וללמדם, לא מנין לתפילות, לא יין

לקידוש ולהבדלה, לא מצות בפסח,

סוכה בסוכות, שופר בראש השנה,

מגילה בפורים, ולכאורה היה צריך לומר

'בר יוחאי מושב לא טוב ישבת, וכו'

ואף על פי כן, 'שם קנית הודך והדרך',

להורות שאע"פ שישב במושב שאינו

טוב, אף על פי כן קנה הודו והדרו,

ולקרות למערת צורים זו 'מושב טוב',

הוא לכאורה דבר תימה.

לשאול את האדמה עצמה מה דעתה על כך, ושמעתיה אומרת ששניכם שייכים לה.

ועומק דבריו הוא, שהעולם הזה הוא עולם חולף, וזה הזועק בכל כוחו שהאדמה הזו שלו, גם אם באמת יזכה בה בסופו של דבר, הרי לא תהיה תחת ידיו אלא אך ורק לימי שני חייו עד שילך בדרך כל הארץ, כשיהיה כבן שבעים או שמונים שנה, ולאחר מכן יטמן באדמה עד בוא ינון, ואם כן בהסתכלות רחבה של מאות ואלפי שנים, בוודאי שכל אדם שייך לאדמה, הרבה יותר מאשר האדמה שייכת לאדם, וזה מה שאמר להם רבי יהושע, על מה אתם מריבים וניצים זה עם זה ברוב שנאה וכעס, על דבר חולף בעולם שחולף.

וכך הוא הדבר גם בענין נסכא דרבי אבא, דהנה אותם האנשים שהתדיינו על אותה נסכא, אין אנו יודעים מי הם ומה היו מעשיהם, כי לא נותר מהם שום זכר, והיום הזה אחר יותר מאלף שנה אין אדם בעולם היודע וזוכר את אותם אנשים שבוודאי היו אנשים חשובים ועשירים בעלי נסכא, ושמן נשכח מלב, ונעלמו בתהום נשיה, ואילו את רבי אבא הזה שחידש את חידושו המופלא על אותה הנסכא, מתוך שאינו יכול להישבע משלם, כל צורב מדרבנן מכיר ויודע, נמצא לפי זה כי באמת הנסכא היתה בעצם של רבי אבא,

כי הוא זכה על ידה לחדש את חידושו שיעמוד לימים רבים עד סוף כל הדורות, כי מאותה השעה ואילך ולעולמי עולמים בכל תפוצות ישראל ובכל דור ודור למדו והגו בחידושו של רבי אבא אודות ההיא נסכא, נמצא שאותה הנסכא היתה באמת נסכא דרבי אבא, כי הוא זה שזכה בסיבתה להנחיל לבני ישראל את חידושו לעולמי עולמים, ואילו אותם בעלי הנסכא לא היו בעלים עליה אלא אך ורק לימים מועטים.

וודאי שהאבן עזרא נולד עם כוכב ואותו שר הוא נולד בלי כוכב

וידוע מה שכתב האבן עזרא בשיריו אודות מזלו הרע, 'אשכים לבית השר אומרים כבר רכב, אבוא לעת ערב אומרים כבר שכב, או יעלה מרכב או יעלה משכב, אויה לאיש עני נולד בלי כוכב'. והנה אותו השר שאליו כיוון האבן עזרא את דבריו, בוודאי היה גדול ומפורסם מאוד בימיו, ולעומתו האבן עזרא היה איש עני וחשב עצמו שנולד בלי כוכב, אמנם כהיום הזה אחר יותר מט' מאות שנה, אנו יודעים את האמת שדווקא האבן עזרא הוא זה שנולד עם כוכב, ואילו אותו שר ומושל נולד בלי כוכב, שהרי כהיום הזה אין מי שזוכר ומכיר את אותו השר, כי מיד אחר שאותו השר סיים את מכסת ימיו ושניו שקבע לו השי"ת ונטמן בעפר, שמו נשכח מכל לב, ולעומתו החכם האבן עזרא אין לך אדם בישראל שאינו יודע

ה	דאורייתא	ל"ג בעומר	בוצינא
<p>בידו והוא מפקיד את כספו ביד הבנק, ומרויח על הכסף הזה טבין ותקילין.</p>	<p>וסיים הפני מנחם ואמר, הוא הדבר גם בענין נורא זה של שיכול בניס רח"ל, שאע"פ שכלפי חוץ הדבר נראה באמת שהוא נורא ואיום, אך באמת כלפי שמיא גליא שהכל לטובה.</p>	<p>את שמו ואינו יודע מי היה הרב האבן עזרא, וכל בית ישראל לדורותיו עדיין עוסק בתורתו, נמצא שכלפי האמת אותו השר הוא זה שנולד בלא כוכב, כי כוכבו דרך רק זמן מועט של שבעים שמונים שנה, ואילו החכם רבי אברהם אבן עזרא הוא זה שנולד עם הכוכב הכי גדול שיכול להיות, עד כדי כך שתורתו חיה וקיימת עד סוף כל הדורות.</p>	<p>הייתי סמוך ונראה למרן הפני מנחם זיע"א כשנסע לנחם אב שכול על בתו הקטנה, ואמר שם הפני מנחם בניחום האבלים, משל למה הדבר דומה, לאדם שמעודו לא ראה בנק ולא שמע אודותיו, ולפתע נקלע לתוך בנק כל שהוא והנה הוא רואה אדם שניגש לפקיד חותם לו על נייר כלשהוא ומקבל מלוא חפניים שטרות של כסף, ומאידך הוא רואה אדם אחר שמגיע עם מלוא חפניים כסף ומוסרם לפקיד וחותם על נייר, אותו אדם שמעולם לא ראה בנק חושב לעצמו שזה האחרון שמסר את כספו הוא אדם שהיה חייב לשלם את חובותיו, ולבו נמלא עליו חמלה, ואילו זה שקיבל כסף מלוא חופניו הוא חושב כמה טוב לו, וכמה הוא עשיר, אמנם האמת היא שמי שקיבל את הכסף הוא עני מסכן שהיה צריך דחוף את הכסף והלך לבנק לקבל הלואה והוא עתיד לשלם על הלואה זו טבין ותקילין ריבית דריבית, ואילו זה שמסר את כספו לבנק הוא העשיר שאינו צריך את כספו</p>
	<p>אשריך שראיתני בכך</p>		
	<p>מעתה נוכל לחזור לזמר 'מושב טוב ישבת' ולבארו היטב. הנה חז"ל אמרו במסכת שבת (לג:) במעשה דרשב"י שכשרבי פנחס בן יאיר ראה את בשרו של רבי שמעון חתנו שהיה מלא בבקעים וסדקים מחמת החול שהיה מתכסה בו, בכה ואמר 'אוי לי שראיתך בכך', נענה רשב"י ואמר לו 'אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך'. נמצא שאותו מושב שבעיני בשר ודם נראה באמת כמושב הפך משוב בגשמיות וברוחניות, כפי שאמרנו שאין בו לא אורה לא אכילה לא שינה לא מנין ולא קריאת התורה, דווקא מקום זה הוא שגרם לו לרשב"י את צער המערה, שעל ידי צער גדול זה זכה רשב"י לעלות מעלות רמות כל כך עד שדרכו נגלה אור תורת הזוהר הקדוש, שעל הזוהר נאמר (זוה"ק ס"ג קמ"ד): 'בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי', ועל זה נאמר 'מושב טוב ישבת'.</p>		

דאורייתא	ל"ג בעומר	בוצינא	ו
ברוך הוא אלא מגו חשוכא, ולית טובא אלא מגו בישא'. יעויי"ש.	וזהו לימוד לכל אדם באשר הוא, שכאשר הקב"ה מגלגל לפתחו ענינים כאלו ואחרים שבעין בשר ודם נראים שהם הפך הטוב, ביכלתו להפוך את אותם הענינים לטוב, בבחינת 'מושב טוב ישבת', וכדאיתא בזוהר קדישא (ח"ג קפד.) שאין אור אלא היוצא מתוך חושך ואין טוב אלא היוצא מתוך רע, וזלה"ק 'דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא וכו' ולית פולחנא דקודשא	אמנם אנו המצויים כבר בדורו של משיח, צריכים אנו לראות את הישועה כבר עתה 'אט שויין', וכבר אין לנו שהות להשתהות ולראות את הנהורא דאתיא מגו חשוכא, כי עתה כבר צריכה האורה להאיר לנו לטוב לנו כל הימים, אכי"ר.	

